

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0062

Genetiškai modifikuota medvilnė GHB811 (BCS-GH811-4)

2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811 (BCS-GH811-4), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (D077486/02 – 2021/3057(RSP))

(2022/C 347/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811 (BCS-GH811-4), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (D077486/02,
- atsižvelgdamas į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų⁽¹⁾, ir ypač į jo 7 straipsnio 3 dalį ir 19 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į tai, kad Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2022 m. sausio 11 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti,
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, 11 ir 13 straipsnius⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) 2021 m. liepos 8 d. priimtą nuomonę, kuri paskelbta 2021 m. rugpjūčio 16 d.⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į ankstesnę savo rezoliuciją, kuria prieštaraujama leidimui naudoti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO)⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 1.

⁽²⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

⁽³⁾ EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės mokslinė nuomonė dėl genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811 įvertinimo dėl naudojimo maistui ir pašarams pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-ES-2018/154), <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6781>.

⁽⁴⁾ Per aštuntąją kadenciją Parlamentas priėmė 36 rezoliucijas, kuriose prieštaraujama leidimui naudoti GMO. Be to, per devintąją kadenciją Parlamentas priėmė šias rezoliucijas:

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0028);

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0029);

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų, trijų arba keturių atskirų MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ir DAS-40278-9 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0030);

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

-
- 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės LLCotton25 (ACS-GHØ1-3), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0054);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 89788 (MON-89788-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0055);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ir jų subkombinacijų MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ir NK603 × DAS-40278-9, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0056);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, kuriuose yra dvi, trys, keturios ar penkios modifikacijos Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ir GA21, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0057);
 - 2020 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0069);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų MON 87427, MON 89034, MIR162 ir NK603 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, ir kuriuo panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1111, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0291);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų SYHTØH2 (SYN-ØØØH2-5), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0292);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama teikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų, trijų arba keturių atskirų MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 ir NK603 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0293);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0365);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama teikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų MON 87427, MON 89034, MIR162 ir MON 87411 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0366);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0367);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 88017 (MON-88Ø17-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0368);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 (MON-89Ø34-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0369);
 - 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 × T304-40 × GHB119, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0080);

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 112 straipsnio 2 ir 3 dalis,

- atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

- A. kadangi 2018 m. rugsėjo 19 d. Belgijoje įsisteigusi bendrovė *BASF Agricultural Solutions Belgium NV*, kuri yra Vokietijoje įsisteigusios bendrovės *BASF SE* filialas, bendrovės *BASF Agricultural Solutions Seed US LLC* (toliau – pareiškėjas), įsisteigusios Jungtinėse Amerikos Valstijose, vardu pateikė prašymą leisti pateikti rinkai maistą, maisto sudedamąsias dalis ir pašarus, kuriuose yra arba kurie pagaminti iš genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811, (toliau – GM medvilnė) pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 5 ir 17 straipsnius; kadangi paraiška taip pat apėmė produktų, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės arba kurie iš jos sudaryti, naudojimą kitais tikslais nei maistui ir pašarams, išskyrus auginimą;

- B. kadangi 2021 m. liepos 8 d. EFSA priėmė palankią nuomonę dėl leidimo išdavimo GM medvilnei ir ši nuomonė buvo paskelbta 2021 m. rugpjūčio 16 d.;

- C. kadangi GM medvilnė buvo sukurta siekiant suteikti toleranciją glifosatui ir HPPD inhibitorių herbicidams⁽⁵⁾; kadangi HPPD inhibitorių herbicidams priklauso tokie herbicidai kaip izoksaflutolas, mezotrionas ir tembotrioninas;

- D. kadangi, nors žmonėms skirto vilnamedžių sėklų aliejaus vartojimas Europoje galbūt palyginti ir nedidelis, šio aliejaus galima rasti įvairiuose maisto produktuose, įskaitant padažus, majonezą, smulkius konditerijos kepinius, šokolado užtepus ir traškučius; kadangi gyvūnams medvilnė duodama daugiausia kaip vilnamedžių sėklų išspaudos ar miltai arba kaip aliejingos vilnamedžių sėklos⁽⁶⁾; kadangi medvilnę žmonės taip pat vartoja medvilnės miltų pavidalu;

— 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZIR098 (SYN-00098-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0081);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų DAS-81419-2 × DAS-44406-6, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0334);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų 1507, MIR162, MON810 ir NK603 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0335);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų Bt 11 (SYN-BT011-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0336).

— 2022 m. vasario 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų GMB151 (BCS-GM151-6), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2022)0024).

— 2022 m. vasario 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 (BCS-GH002-5), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2022)0025).

⁽⁵⁾ EFSA nuomonė, p. 1.

⁽⁶⁾ EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės mokslinė nuomonė dėl genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 × T304-40 × GHB119 įvertinimo dėl naudojimo maistui ir pašarams, importo ir perdirbimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška Nr. EFSA-GMO-NL-2014-122), EFSA leidinys, 2018 m.; 16(7):5349, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349>, p. 22.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Nepakankamas papildomų herbicidų vertinimas

- E. kadangi Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 503/2013⁽⁷⁾ reikalaujama įvertinti, ar numatoma žemės ūkio praktika daro įtaką tiriamų taškų rezultatams; kadangi pagal tą įgyvendinimo reglamentą tai ypač svarbu herbicidams atspariems augalams;
- F. kadangi nemažai tyrimų parodė, jog auginant herbicidams atsparias genetiškai modifikuotas kultūras naudojama daugiau papildomų herbicidų, labiausiai dėl to, kad atsirado herbicidams atsparių piktžolių⁽⁸⁾; kadangi dėl šios priežasties tikėtina, jog genetiškai modifikuotos medvilnės pasėliai bus purškiami didesniu glifosato ir HPPD inhibitorių herbicidų kiekiu ir tai bus daroma dažniau, dėl to derliuje gali kauptis didesnis jų liekanų kiekis;
- G. kadangi 2015 m. lapkričio mėn. EFSA pateikė išvadą, kad glifosatas tikriausiai nėra kancerogeniškas, o Europos cheminių medžiagų agentūra 2017 m. kovo mėn. pateikė išvadą, kad nėra pagrindo jo priskirti prie jokios kategorijos; kadangi 2015 m. Tarptautinė vėžio mokslinių tyrimų agentūra – specializuota Pasaulio sveikatos organizacijos vėžio agentūra – priešingai glifosatą priskyrė prie galbūt kancerogeninį poveikį žmonėms turinčių medžiagų; kadangi keletas recenzuojamų naujausių mokslinių tyrimų patvirtina glifosato kancerogeninį potencialą⁽⁹⁾;
- H. kadangi, remiantis EFSA, nėra toksikologinių duomenų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti kelių rūšių glifosato skilimo produktų, svarbių genetiškai modifikuotų glifosatui atsparių kultūrinių augalų požiūriu, riziką vartotojams⁽¹⁰⁾;
- I. kadangi, remiantis Sąjungoje patvirtinta klasifikavimo ir ženklinimo sistema, izoksaflutolas yra labai toksiškas vandens organizmams ir įtariama, kad jis kenkia negimusiam kūdikiui⁽¹¹⁾; kadangi rizikos vertinimo tikslais auginant genetiškai modifikuotą medvilnę buvo naudojamas tik izoksaflutolas; tačiau kadangi HPPD inhibitorių herbicidams priklauso įvairūs herbicidai, įskaitant mezotrioną, kuris, pasak EFSA, gali būti laikomas endokrininę sistemą ardančia medžiaga⁽¹²⁾;
- J. kadangi, remiantis nepriklausoma mokslinė analize⁽¹³⁾, dėl papildomuose herbiciduose naudojamų veikliųjų sudedamųjų dalių veikimo būdo tikėtina, kad šių herbicidų naudojimas sukels augalų stresinį atsaką, taigi gali daryti poveikį genų ekspresijai ir pačių augalų sandarai;
- K. kadangi laikoma, jog herbicidų liekanų ir jų skilimo produktų, randamų genetiškai modifikuotuose augaluose, vertinimas nėra EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės kompetencijos sritis, todėl jis nėra atliekamas vykdant GMO autorizacijos procedūrą; kadangi tai yra problema, nes pati genetinė modifikacija gali turėti įtakos tam, kaip atitinkamas genetiškai modifikuotas augalas suskaidys papildomus herbicidus, taip pat jų skilimo produktų (metabolitų) sudėčiai, tad ir jų toksiškumui⁽¹⁴⁾;

(7) 2013 m. balandžio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 503/2013 dėl paraiškų genetiškai modifikuotų maisto produktų ir pašarų leidimams gauti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 ir iš dalies jį keičiančius Komisijos reglamentą (EB) Nr. 641/2004 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1981/2006 (OL L 157, 2013 6 8, p. 1).

(8) Žr., pvz., S. Bonny „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, *Environmental Management*, 2016 m. sausio mėn.; 57(1), p. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> ir C. M. Benbrook „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“, *Environmental Sciences Europe*; 2012 m. rugsėjo 28 d., 24(1) tomas, <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

(9) Žr., pvz., <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> ir <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>.

(10) EFSA išvada dėl veikliosios medžiagos pesticido glifosato rizikos vertinimo tarpusavio peržiūros, EFSA leidinys, 2015 m.; 13 (11):4302, p. 3, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>.

(11) <https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433>

(12) EFSA išvada dėl veikliosios medžiagos pesticido mezotriono rizikos vertinimo tarpusavio peržiūros. EFSA leidinys, 2016 m.; 14 (3):4419, p. 3, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419>.

(13) *Testbiotech* pastaba dėl mokslinės nuomonės dėl BASF atlikto genetiniu inžineriniu būdu sukurtos medvilnės GHB881 įvertinimo dėl naudojimo maistui ir pašarams pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-ES-2018-154), <https://www.testbiotech.org/content/testbiotech-comment-cotton-ghb881>.

(14) Taip iš tiesų yra glifosatų atveju, kaip nurodyta EFSA pagrįstoje nuomonėje „Esamos didžiausios leidžiamosios glifosato liekanų koncentracijos peržiūra pagal Reglamento (EB) Nr. 396/2005 12 straipsnį“, EFSA leidinys, 2018 m.; 16(5):5263, p. 12, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5263>.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Valstybės narės kompetentingos institucijos pastabos

L. kadangi per trijų mėnesių konsultacijų laikotarpį valstybės narės pateikė EFSA daug kritinių pastabų⁽¹⁵⁾; kadangi šios kritiškos pastabos apima teiginius, kad, remiantis pateiktais įrodymais, neįmanoma padaryti išvados dėl lyginamojo GM medvilnės vertinimo arba jos saugumo, kad GM medvilnės auginimas daro didesnę su glifosatu susijusį poveikį trečiųjų šalių veiklos vykdytojams ir dėl šio poveikio dabar ginčijamasi, tačiau jis gali būti ir priešingas, kad apie toksikologiją pateiktos informacijos ir duomenų nepakanka ir kad stebėsenos planas nėra susijęs su stebėsenos veikla, susijusia su atitinkamais apsaugos tikslais;

Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų laikymasis

M. kadangi 2017 m. Jungtinių Tautų (JT) specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais paskelbtoje ataskaitoje nustatyta, kad pavojingi pesticidai ypač katastrofiškai veikia besivystančių šalių gyventojų sveikatą⁽¹⁶⁾; kadangi JT darnaus vystymosi tikslas (DVT) Nr. 3.9 – iki 2030 m. iš esmės sumažinti dėl pavojingų cheminių medžiagų poveikio, taip pat oro, vandens ir dirvožemio taršos ir užteršimo mirštančių ir sergančių žmonių skaičių⁽¹⁷⁾; kadangi leidus importuoti GM medvilnę padidėtų šio glifosatu ir HPPD inhibitorių herbicidais apdorojamo kultūrinio augalo paklausa, taigi padidėtų poveikis darbuotojams ir aplinkai trečiojoje šalyje; kadangi ypatingą susirūpinimą kelia rizika dėl padidėjusio poveikio darbuotojams ir aplinkai, susijusio su herbicidams atspariomis genetiškai modifikuotomis kultūromis, atsižvelgiant į tai, kad naudojama daugiau herbicidų;

N. kadangi, remiantis 2020 m. paskelbtu mokslininkų recenzuotu tyrimu, „Roundup“ – vienas plačiausiai pasaulyje naudojamų glifosato turinčių herbicidų, gali nulemti biologinės įvairovės nykimą, dėl kurio ekosistemos tampa mažiau atsparios taršai ir klimato kaitai⁽¹⁸⁾;

O. kadangi 2021 m. Meksikoje atliktame ir mokslininkų recenzuotame tyrime įrodytas fiziologinis, metabolinis ir ekologinis transgenų introgresijos poveikis⁽¹⁹⁾ laukinėje medvilnėje ir, *inter alia*, nustatyta, kad *cp4-epsps* (glifosatui tolerantiškų) genų ekspresija laukinėje medvilnėje gamtinėmis sąlygomis pakeitė ektraflorinio nektaro sekrecijos kiekius, todėl tai yra susiję su skirtingomis skruzdžių rūšimis, taip pat žala žolėdžiams⁽²⁰⁾; kadangi tyrime nurodyta, kad „norėdami *in-situ* išsaugoti laukinių giminingų rūšių pirminį genofondą, privalome dirbti siekdami nustatyti ekologinius ir raidos procesus, kuriems poveikį daro šių transgenų buvimas ir išlikimas tarp populiacijos individų“ ir kad „nustačius šiuos genus, galima netrukus parengti rizikos mažinimo strategijas, kad būtų sumažintas žalos mastas“; kadangi veiksmingiausia strategija transgenų introgresijai ir susijusiai rizikai laukinei populiacijai ir biologinei įvairovei mažinti, laikantis apsaugos principo, būtų susijusi visų pirma su transgeninių javų auginimu;

P. kadangi Sąjunga, kaip JT biologinės įvairovės konvencijos (toliau – JT BĮK) šalis, privalo užtikrinti, kad jos jurisdikcijai ar kontroliuojamoms sritims priskiriama veikla nebūtų daroma žala kitų valstybių aplinkai⁽²¹⁾; kadangi GM medvilnės importas neturėtų būti leidžiamas atsižvelgiant į tai, kad jos auginimas ir su tuo susijusi transgenų introgresija gali sutrikdyti trapią ekologinę laukinės medvilnės ekosistemų sąveiką;

⁽¹⁵⁾ Valstybių narių pastabos, su jomis galima susipažinti EFSA klausimų registre: <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>.

⁽¹⁶⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

⁽¹⁷⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽¹⁸⁾ <https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906>

⁽¹⁹⁾ Transgenų introgresija yra nuolatinė transgenų integracija iš transgeninių javų į gamtinę populiaciją vykdamą kryžminį apdulkinimą.

⁽²⁰⁾ V. Vázquez-Barríos, K. Boege, T. G. Sosa-Fuentes, P. Rojas, A. Wegier, „Ongoing ecological and evolutionary consequences by the presence of transgenes in a wild cotton population“, *Scientific Reports* 11, 2021 m., 1959, <https://doi.org/10.1038/s41598-021-81567-z>.

⁽²¹⁾ Biologinės įvairovės konvencijos 3 straipsnis: <https://www.cbd.int/convention/articles?a=cbd-03>.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Q. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 nustatyta, kad genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai turi nedaryti neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai bei aplinkai, ir reikalaujama, kad Komisija, rengdama sprendimą, atsižvelgtų į visas atitinkamas Sąjungos teisės aktų nuostatas ir kitus teisėtus veiksnius, susijusius su svarstomu dalyku; kadangi tokie teisėti veiksniai turėtų apimti Sąjungos išpareigojimus pagal JT darnaus vystymosi tikslus (toliau – DVT), Paryžiaus klimato susitarimą ir JT BJK;

Nedemokratiškas sprendimų priėmimas

R. kadangi Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2022 m. sausio 11 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti, o tai reiškia, kad leidimas nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma;

S. kadangi Komisija pripažįsta, jog problemiška tai, kad GMO leidimo sprendimus Komisija ir toliau priiminėja be patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma – tai yra reta išimtis suteikiant leidimus visam produktui, tačiau tapo norma priimant sprendimus dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų leidimų;

T. kadangi per savo aštuntąją kadenciją Europos Parlamentas priėmė iš viso 36 rezoliucijas, kuriomis nepritarė tam, kad į rinką būtų teikiamas genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai (33 rezoliucijos) ir kad Sąjungoje būtų leidžiama auginti GMO (trys rezoliucijos); kadangi per devintąją kadenciją Europos Parlamentas jau priėmė 23 prieštaravimus dėl GMO pateikimo rinkai; kadangi nė vienas iš šių GMO nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma; kadangi priešastys, dėl kurių valstybės narės nepritaria leidimams, yra atsargumo principo nesilaikymas vykdant leidimų išdavimo procedūrą ir su rizikos vertinimu susijęs mokslininkų susirūpinimas;

U. kadangi, nepaisydama pačios pripažintų demokratijos trūkumų, to, kad valstybės narės jos nepalaiko, ir Parlamento prieštaravimų, Komisija ir toliau suteikia leidimus GMO;

V. kadangi nereikia teisės aktų pakeitimų, kad Komisija galėtų nesuteikti leidimų GMO, kai apeliaciniame komitete nesama patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma⁽²²⁾;

1. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas viršija Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 numatytus įgyvendinimo įgaliojimus;

2. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas neatitinka Sąjungos teisės, nes jis nesuderinamas su Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 tikslu, pagal kurį, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002⁽²³⁾ nustatytais bendraisiais principais, siekiama nustatyti pagrindą, leidžiantį užtikrinti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, taip pat aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį, kalbant apie genetiškai modifikuotą maistą ir pašarus, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą;

3. prašo Komisijos atsiimti savo įgyvendinimo sprendimo projektą;

4. dar kartą ragina Komisiją nesuteikti leidimų naudoti herbicidams atsparius genetiškai modifikuotus kultūrinius augalus, kol nebus išsamiai ištirtos grėsmės sveikatai, susijusios su herbicidų liekanomis kiekvienu konkrečiu atveju, o atliekant tokį vertinimą reikalaujama visapusiškai įvertinti herbicidų liekanas, atsiradusias dėl tokių genetiškai modifikuotų kultūrinių augalų purškimo papildomais herbicidais, šių herbicidų skilimo produktus ir jų kombinatorinį poveikį, įskaitant poveikį pačiam genetiškai modifikuotam augalui;

⁽²²⁾ Pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 6 straipsnio 3 dalį Komisija „galėtų“, o ne „turėtų“ suteikti leidimą, jei apeliaciniame komitete nėra kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma priimtos palankios nuomonės.

⁽²³⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

5. palankiai vertina tai, kad Komisija 2020 m. rugsėjo 11 d. laiške nariams pagaliau pripažino, kad priimant sprendimus dėl GMO leidimų reikia atsižvelgti į tvarumą⁽²⁴⁾; vis dėlto reiškia didelį nusivylimą, kad nuo to laiko Komisija ir toliau suteikia leidimus į Sąjungą importuoti GMO, nepaisydama nuolatinių Parlamento ir daugumos valstybių narių, balsavusių prieš, prieštaravimų;
6. ragina EFSA prašyti duomenų apie maisto ir pašarų, gautų iš genetiškai modifikuotų augalų, vartojimo poveikį žarnyno mikrobiomai;
7. dar kartą ragina Komisiją atsižvelgti į Sąjungos išsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, kaip antai Paryžiaus klimato susitarimą ir JT biologinės įvairovės konvenciją bei JT DVT; pakartoja savo raginimą prie įgyvendinimo aktų projektų pridėti aiškinamąjį memorandumą, kuriame būtų paaiškinta, kaip tuose aktuose laikomasi žalos nedarymo principo⁽²⁵⁾;
8. pabrėžia, kad 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento priimtuose pakeitimuose dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011⁽²⁶⁾, kuriuos Parlamentas priėmė kaip derybų su Taryba pagrindą, teigiama, kad Komisija nesuteikia leidimo naudoti GMO, kai nėra palankiai balsuojančios kvalifikuotos valstybių narių daugumos; primygtinai ragina, kad Komisija gerbtų šią poziciją, ir ragina Tarybą tęsti savo darbą ir skubiai priimti bendrą požiūrį dėl šio dokumento;
9. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

⁽²⁴⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽²⁵⁾ 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso (OL C 270, 2021 7 7, p. 2), 102 dalis.

⁽²⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0364.